

ת"פ 31278/10/14 - מדינת ישראל נגד ודים יטצ'נקו

בית משפט השלום בבאר שבע

31 מרץ 2015

ת"פ 31278-10-14 מדינת ישראל נ' יטצ'נקו(עציר)

ת"פ 31297-10-14

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה

המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אליהו

נגד
הנאשם
ודים יטצ'נקו (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד שאול דיוויס

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של פציעה כשהעברין מזויין, בהחזקת סכין למטרה לא כשרה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. על פי המתואר בכתב האישום ביום 24.09.14, בסמוך לבית ספר יעלים בבאר שבע שהה אנדרי ניידה, להלן המתלונן, יחד עם ידידו ארטיום אורלוב ועם הנאשם שהגיע למקום כשהוא נוהג בקטנוע.

השלושה שוחחו על המצב הקיים בין אוקראינה לרוסיה. בתוך כך, פרצה תגרה בין הנאשם למתלונן על רקע היות המתלונן בעל מוצא אוקראיני ואילו הנאשם וארטיום בעלי מוצא רוסי. סמוך לאחר מכן עזב המתלונן את המקום ובהגיעו לרחוב העלייה, הגיע אליו הנאשם כשהוא רכוב על הקטנוע ולאחר שהחנה הקטנוע, תקף המתלונן ופצע אותו על ידי כך שדקר אותו באמצעות מכשיר חד ברגלו, בגבו ובצווארו. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן פצע דקירה בברך שמאל, פצע דקירה בגב ובצוואר והוא אושפז בבית החולים סורוקה, אשפוז במהלכו אוחז הפצעים באמצעות סיכות. בטרם נשמעו הטיעונים לעונש, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות מבחן.

תסקיר שירות מבחן:

מתסקיר שירות המבחן עולה כי מדובר בנאשם בן 27, רווק, שעלה לארץ בשנת 2000, טרם מעצרו התגורר עם אמו וסבתו בבאר שבע ובתשעת החודשים האחרונים עבד בתחום האחזקה בבית אבות "גני יעלים", לדבריו למד 9 שנות לימוד.

הוריו של הנאשם התגרשו בהיותו בן 10, ואביו נשאר בארץ מוצאם כשאילו מקיים כל קשר עמו. זה תיאר את ילדותו בצל אב מכור לאלכוהול שנהג באלמות כלפי המשפחה. זה מסר כי מגיל 15 החל לצרוך סמים קנבואידיים בנסיבות חברתיות ולדבריו מאז גיל 22 נמנע משימוש בסמים או שימוש בעייתי באלכוהול. הנאשם ניסה להקים עסק להרכבת הריטים שלא צלח ובגין כך אף צבר חובות.

בנוגע לעבירות בגין הופנה לשירות המבחן, שתף כי מכיר את המתלונן אשר בינם חילוקי דעות רבים. לדבריו נכח במפגש בו החל ויכוח שהתפתח לכדי אלימות פיזית הדדית, עד אשר חבר של ואדים הפריד בין השניים. הנאשם שתף כי המשיך לחוש כעס על המתלונן ועל כן רכב על האופנוע ונסע אל המתלונן ופצע אותו באמצעות אולר אותו הוא מחזיק באופנוע כדרך קבע לתיקון תקלות. הנאשם אינו רואה כל נזקקות לעזרה חיצונית שכן לתפיסתו הוא משקם את חייו בשנים האחרונות בכוחות עצמו. שירות מבחן מתרשם כי הנאשם חבר לחברה שולית עמה מקיים את עיקר קשריו החברתיים בסיטואציות בהן חווה פגיעה בכבודו, או שחווה תוקפנות מצד האחר הוא תופס התנהגות אלימה כלגיטימית. לנאשם דפוסים אלימים מופנמים. זה מתקשה להציב לעצמו גבולות פנימיים וזקוק לגבולות חיצוניים. כך התרשמו כי לנאשם קושי לעמוד בחוקים וזה נוהג ברציונליזציה להתנהגות עוברת החוק. להתרשמותם אין בהליך המשפטי המתנהל כנגדו היום בכדי להוות עבורו גורם מרתיע ועל כן, בשקלול כל הנתונים, קיימת רמת סיכון גבוהה לחזרה על התנהגות עוברת חוק. שירות מבחן סבור כי יש להשית על הנאשם ענישה מוחשית לצד עונש צופה פני עתיד ופיצוי לקרבן העבירה.

טיעוני הצדדים:

ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש הפנה לחומרת מעשיו, לתוצאות הקשות שנגרמו בשל וויכוח סתמי. זה הפנה לכך שמדובר בנאשם שפעל באופן מחושב, ונסע כברת דרך לא מעטה על מנת לפגוע בקורבן באמצעות סכין. זה הפנה למיקומן של החבלות ומספרן ולכך שאירוע זה יכול היה להסתיים בתוצאה קשה יותר. הנזק אינו נזק פיזי בלבד אלא גם נזק נפשי. הנאשם אכן הודה ונטל אחריות אולם אין לדבר על חיסכון זמן שיפוטי יקר, שכן הודאה זו באה רק בשלב הסיכומים, לאחר שמיעת העדויות לרבות פרשת התביעה וההגנה. בגין כך סבור שמתחם העונש ההולם מן הראוי שינוע בן שנה ל-4 שנות מאסר בפועל. בגדרי המתחם יש לתת הדעת לעברו הפלילי הכולל מגוון עבירות לרבות עבירות אלימות, רכוש וסמים וכן ריצוי עונשי מאסר בפועל, כך גם הפנה לתסקיר ולרמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מן הנאשם כפי התרשמות שירות המבחן. בשל כל אלה, סבור כי יש לגזור את עונשו של הנאשם ברף הגבוה בתוך המתחם.

ב"כ הנאשם מנגד, סבור כי גם אם אין מדובר במעשים קלים, אין מקום להיעתר לעונשים כפי טיעוני המאשימה. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, ציין כי גם המתלונן אינו "תלית שכולה תכלת", בפרט כאשר מחומר החקירה עולה שבעת שהקורבן והנאשם שהו יחדיו, הקורבן נהג בעצמו באלמות כלפי הנאשם. עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד כפי המתואר מפי ב"כ המאשימה. הרשעתו האחרונה של הנאשם בגין אלימות הייתה בשנת 2001 בהיותו של הנאשם נער. אין להמעיט במשקלה של הודאה זו, אשר גם חסכה כתיבת הכרעת דין מנומקת וממילא יש בה ללמד על הבעת חרטה ונטילת אחריות. בסופם של דברים מדובר בבן אדם צעיר בגיל, כאשר המעשים בוצעו גם על רקע שתיית אלכוהול של כל המעורבים. הנאשם מצדו ציין כי אינו אדם אלים, אינו משתמש בסמים ואינו צורך אלכוהול מעבר לחגים. זה פירט שעבד שנה באחזקה בבית אבות וכי למד 9 שנות לימוד.

דין והכרעה:

במעשיו האמורים לעיל, פגע הנאשם בערכים המוגנים של שלמות גופו, כבודו ובטחונו של המתלונן, כמו כן פגע הנאשם בערכים המוגנים של בטחון המשתמשים בכביש. על חומרת תופעת השימוש בסכינים לצורך פתרון סכסוכים נכתב רבות בפסיקה וראה בעניין זה ע"פ 2236/08, סלמן נ' מ"י (לא פורסם):

" השימוש בסכין בידי צעירים לצורך תקיפה בקטטות בין חבורות הפך לתופעה נפוצה ומסוכנת ביותר, המסלימה את רמת האלימות בין צעירים, ומעלה אותה לרמה המאיימת על חיי אדם. תופעת הסיכנאות שפשטה בין צעירים מחייבת גיבוש מדיניות ענישה הולמת, שתבטא את הצורך להילחם בתופעה זו בדרך שיהא בה הרתעה וגמול כאחד. במיוחד כך הדבר, במקום שהשימוש בסכין גורר אחריו נזקי גוף ממשיים לקרבנות העבירה."

אשר לאופן מיגור התופעה יפים דברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 523/05 ויאם סלמה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, פסק דין מיום 29/12/05):

" תופעה זו יש למדר וכפי שכבר נאמר על-ידי בית-משפט זה, הגיעה השעה להחמיר בענישתם של עבריינים בתחום זה ויפה שעה אחת קודם. החומרה היתרה שמעשי אלימות אכזריים כגון אלה, שהעבריין מבצע אותם במו ידיו, תוך שימוש בסכין, מחייבת את בתי המשפט להקשות את ליבם ולדחות נימוקים הנשקלים לזכותו של הנאשם בעבירות אחרות. מי שנוטל סכין בידי ונועץ אותו בגופו של הזולת מהווה סכנה לציבור ויש להחמיר בענישתו."

עוד ראו ע"פ 6881/97 מדינת ישראל נ' מגל מולנור, (לא פורסם); ע"פ 3231/04 רונן סבג נ' מדינת ישראל, (לא פורסם); ע"פ 4280/99 מדינת ישראל נ' אחמד חמזה, (לא פורסם).

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות שעניין שימוש בחפץ חד לצורך פציעתו של אדם על דרך הכלל מחייבות מאסר בפועל בן מספר חודשים ועד 3 שנות מאסר כאשר בית משפט שת ליבו בין היתר לטיב החפץ החד, מספר הדקירות, מיקומן, תוצאות התקיפה, היותה מתוכננת אם לאו וכן יתר הנסיבות האופפות את ביצועה.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, נעה בין מאסרים צופי פני עתיד ועד מספר חודשי מאסר בפועל שיכול ויגיעו לכדי שנה. על דרך הכלל, בית משפט בעבירות אלו נותן דעתו לנסיבות הנהיגה בזמן פסילה, בכלל זאת משכה, האם נלוו לה עבירות נוספות או גרימת תאונה, וכך גם האם הנהיגה בוצעה אגב שתיית אלכוהול. בנהיגה בפעם הראשונה ללא רישיון נהיגה ייסתפקו בתי משפט בעונשים צופי פני עתיד, אולם גם עבירות אלו הינן חסינות מפני מאסר של ממש, כך ראה בין היתר, עפ"ת 59810-07-12 דרור אביטל נגד מדינת ישראל שם נקבע כי:

"מתחם הענישה הקבוע לעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נע בין מאסר על תנאי בנסיבות קלות באופן מיוחד, עד לתקופת מאסר בת שנה."

עוד ראו רע"פ 1973/13 חסן נ' מדינת ישראל (24.3.13), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר הורשע נדון ל-45 ימי מאסר, מאסר על תנאי ופסילה בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בכך שנהג כאשר רישיון הנהיגה פג מזה 11 שנה;

ברע"פ 2666/12 עטאללה נ' מדינת ישראל (23.4.12), נדחתה בקשת ערעור של נאשם אשר נדון ל- 7 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח ;

מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים הינה ברורה ומשמעותית. לדאבון הלב, ובדומה לאירועי אלימות רבים אחרים, ברקע המעשים המיוחסים לנאשם ישנה שתיית אלכוהול מרובה. ככל שרמת האלכוהול בדמם של הנוכחים עלתה, אותו "וויכוח פוליטי" החל להיגרר לאלימות של ממש, כאשר כפי עדות המתלונן הנאשם החל לתקוף אותו וזה בתגובה הגיב גם כן באלימות עד אשר הנוכח השלישי במקום - ארתיום, הפריד בין השניים. לו בכך היה מסתיים האירוע, ספק האם נגד מי מהמעורבים היה מוגש כתב אישום.

בשלב זה, לאחר שהמתלונן עוזב את המקום, בערה חמתו של הנאשם נוכח אותו וויכוח שהתדרדר לכדי אלימות - ובמהלך מתוכנן - זה נוטל לרשותו חפץ חד ויוצא לאתר את המתלונן במטרה ברורה: לתבוע את עלבונו על ידי תקיפתו הברוטאלית של המתלונן. הנאשם פוגש במתלונן ברחוב העלייה ובשלב זה ללא כל התרעה מוקדמת מגיע לעברו ודוקר אותו באמצעות חפץ חד שלוש פעמים ומיד בסמוך לאחר מכן מסתלק מן המקום.

אפילו היה הנאשם תחת השפעת אלכוהול, מעשיו מלמדים על תכנון ומחשבה תחילה. המדובר במספר דקירות המופנות כלפי איברים חיוניים, בכלל זאת גבו, ירכו וצווארו של המתלונן. דקירות אלו הצריכו איחוי באמצעות סיכות. אכן לא נגרמו למתלונן חבלות משמעותיות או נכות תמידית, ודוק, שעה שמדובר בשימוש בחפץ חד, ההבדל בין פצעים שטחיים לבין חבלות קשות ואף מוות מתבטא לעיתים בהבדל של סנטימטר בודד בעומק הפצע. בנקל יכול היה אותו חפץ חד לפגוע בכלי דם משמעותי בצווארו של המתלונן או ברכו. את העובדה שבסופם של דברים החבלות שנגרמו למתלונן לא היו קשות יחסית, אין לייחס לנאשם עצמו אלא למזל בלבד. מעבר לחבלות הפיזיות, בית המשפט יכול היה להתרשם מעדותו של המתלונן בבית המשפט וכי עד כמה אירוע זה נתן עליו את אותותיו, גם לאחר שחלפו חודשים לא מעטים מאז זה התרחש.

הנאשם אינו יכול להסתתר מאחורי צריכת אלכוהול מוגברת באותו לילה וממילא אין לקבל ששחרור הרסנים הנלווה לצריכת אלכוהול יש בו להביא כל אדם באשר הוא לנהוג באלימות כה קשה. אמירותיו של בית משפט העליון כב' השופט רובינשטיין בע"פ 5381/13 ביחס לתופעת האלימות על רקע צריכת אלכוהול יפים גם לענייננו: **"סיפור זה נמנה מסוג המקרים אשר פוקדים את שערי בית המשפט באופן תדיר, בהם בני נוער מקיימים מסיבות ואירועים חברתיים, שותים לשכרה ומבצעים מעשי אלימות או מין. לאחר מעשה, ובהגיעם לפיכחות, תולים את האשם במשקה, כאילו הכוס או הבקבוק הם אלו שהצמיחו ידיים או רגליים, פיתחו בינה ודעת והחליטו לבצע עבירות"**.

לא למיותר לציין כי גם אותו וויכוח פוליטי סוער ככל שיהיה, אין בו כדי להוות כל הסבר או הצדקה להתנהלותו של הנאשם. להשלמת תמונה אציין כי הנאשם מגיע לפארק וכך גם למקום תקיפתו של המתלונן כשהוא רוכב על אופנוע וזאת ללא רישיון נהיגה. שילוב של ביצוע עבירות פליליות אגב נהיגה לאחר שתיית אלכוהול באופנוע, הינו בלשון המעטה "לא מוצלח" ויכול בנקל אגב הימלטותו של הנאשם מן המקום, להיגמר בתאונת דרכים או סיכון ממשי של המשתמשים

בכביש.

מנגד, וחרף כל שפורט לעיל, על בית משפט לקחת בחשבון את תוצאות המעשה שלא הגיעו לכדי הטלת מום של ממש וכנגזרת מכך את העבירה שבסופם של דברים יוחסה לנאשם - דהיינו פגיעה ולא חבלה חמורה או חבלה בכוונה מחמירה.

מכל המקובץ לעיל, הנני לקבוע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 10 לבין 30 חודשים מאסר בפועל.

בקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם, ולקולא, יש ליתן משקל להודאתו של הנאשם, הודאה זו אמנם נמסרה רק בסוף שמיעת כל פרשת ההגנה והתביעה, אך אין בעיתוי זה כדי להפחית מעצם נטילת האחריות הכוללת בחובה גם הבעת חרטה. מנגד, וככל שהדבר נוגע לחיסכון בזמן שיפוטי, הרי שמשקלה של הודאה זו לא יהיה מכריע. בהקשר לכך המתלונן העיד ונחקר ארוכות גם בחקירה נגדית. כך הם פני הדברים ביחס ליתרת עדי התביעה.

לנאשם נסיבות חיים שאינן פשוטות כלל ועיקר, בהקשר לכך יש ליתן הדעת לגירושים של הוריו בגיל צעיר, היעדר קשר עם האב וילדות בצל היות האב מכור לאלכוהול תוך נקיטה באלימות כלפי אמו וכלפי יתר המשפחה. הנאשם חווה משבר קליטה והסתגלות למסגרות ובשל כך חבר לאוכלוסייה שולית.

אין זו הסתבכותו הראשונה עם החוק, לחובת הנאשם חרף גילו הצעיר יחסית - 6 הרשעות קודמות במגוון עבירות. ככל שהדבר נוגע לעבירות אלימות, הסתבכותו האחרונה של הנאשם הינה משנת 2002 מבית משפט לנוער בגין עבירות סחיטה באיומים, תקיפה לשם גניבה, סחיטה בכוח ועבירות נלוות. יתרת הרשעותיו של הנאשם הינן בגין עבירות סמים לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית יחד עם עבירות רכוש, החזקת סכין והפרת הוראה חוקית. הנאשם אף ריצה מספר פעמים עונשי מאסר, כך בגין הרשעתו משנת 2006 ריצה 10 חודשים מאסר בפועל, ואילו בגין הרשעתו משנת 2008 נגזרו עליו 6 חודשים מאסר בדרך של עבודות שירות. לסיכום עברו הפלילי, הרי מחד לנאשם הסתבכויות קודמות, אולם אין לדבר על מי שעברו הפלילי מכביד באופן המצדיק החמרה משמעותית בגדרי המתחם, אך בשל כך.

שונים הם פני הדברים ביחס לשיקולי מניעה והרתעה. בהקשר לכך, שירות המבחן קובע באופן חד משמעי כי להתרשמותו מן הנאשם נשקפת רמת סיכון גבוהה להתנהגות עוברת חוק. שירות המבחן מציין כי מדובר בנאשם בעל דפוסים אלימים מופנמים בהתנהגותו, זה נותן לגיטימציה להתנהגות עוברת חוק ואלימה וענישה קודמת לא הביאה לשינוי בהתנהלותו, כך גם להתרשמותם אין בהליך המשפטי המתנהל כנגדו כיום כדי להוות עבורו גורם מרתיע. שירות המבחן סבור היה כי היה מקום למעורבות טיפולית, אולם הנאשם מצדו חסר תובנות לערוך שינוי ולשיטתו בידיו הכלים לעשות זאת בכוחות עצמו.

בהינתן רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת חוק מחד, ובהיעדר כל הליך שיקומי אשר יהיה בו כדי להפחית את המסוכנות (לא כל שכן להצדיק חריגה מטה ממתחם העונש ההולם) הרי שיש בכך כדי להחמיר עם עונשו של הנאשם

סוף דבר, מכל המקובץ לעיל, הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 20 חודשים מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו 15.10.14.
- ב. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון.
- ג. 12 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ד. פסילה מלהחזיק או מלהוציא רישיון נהיגה למשך 6 חודשים. פסילה זו תחול מיום שחרורו.
- ה. ₪ 4,000 פיצוי למתלונן, ע.ת. 2. הפיצוי ישולם ב - 10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 01.04.16.
זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום י"א ניסן תשע"ה, 31/03/2015 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה , שופט